

OBDOBÍ RENESANCE

4. Evropa v renesanci

Už jsme si řekli, že renesance byla dobou velkých změn. Zasáhla de facto celou Evropu. Na jedné straně přicházeli na scénu vědci s různými vynálezy, na druhé straně se snažili protestanti odhalit chyby středověké církve a společnosti. Ale určitě je to také období, ve kterém se lidé zamýšlejí nad svou vlastní svobodou nebo ekonomickou zaostalostí. A často těmi, kdo začali uvažovat, byli dokonce i panovníci.

Tak podívejte, například v Rusku dosedl na trůn jakýsi Ivan (řečený Hrozný pro svůj dost despotický závěr vlády). Ale právě za jeho vlády se z té „Mongoly ovládané pláň“ stává docela silný stát, se kterým musí Evropa počítat. Moskva se stala stotisícovým městem, a dokonce prohlášovala, že se po vyplnění Konstantinopole Turky stává jakýmsi „třetím Římem světa“. Vždyť se také právě v této době začali ruští vládcí nazývat římským titulem „caesar“ (zkráceně car). Z Kremle (nejznámější moskevská stavba) se stala rezidence ruských panovníků a začaly ji obdivovat téměř všechny národy světa. Právě v 16. století zabloudila do Ruska skupina cestovatelů anglické královny Alžběty a byli touto zemí doslova ohromeni. Uzavřeli s ní tedy první obchodní smlouvu v dějinách lidstva. Není to koneckonců něco typického pro období renesance, když „jeden svět“ najde ten „druhý“, o kterém slyšel dlouhou dobu jen z doslechu? Velice málo západních Evropanů se dostalo ve středověku do Ruska, snad kdysi Vikingové, kteří stáli u založení tzv. Kyjevské Rusi, ale to už je dávno:).

Zmínil jsem se o tom, že v této době vládla v Anglii královna Alžběta. Ano, právě ona byla tou mladší dcerou krále Jindřicha VIII., kterému žádná z žen neporodila mužského následníka trůnu. Necháme-li Jindřicha VIII. zemřít spolu se starší Alžbětinou sestrou Marií Tudorovnou, otvírá se nám docela zajímavá kapitola tzv. „alžbětinské Anglie“. Právě tato královna si umanula, že se dostane na pozici dvou námořních velmocí, Španělska a Portugalska. Nejprve podporovala pirátské plavby do zájmových sfér Španělska. Měla k tomu dokonce vycvičeného „dvorního vůdce pirátů“, Francise Drake. A když už Španělům došla trpělivost, rozdala si to s jejich loďstvem jako rovný s rovným. V roce 1588 „neporazitelnou španělskou ARMADU“ (název loďstva) zničila

a zanedlouho se dozvídáme, že se Angličanům zalíbila oblast budoucích USA. Angličané tam založili svou první osadu, zvanou Virginie. Název souvisí s královnou Alžbětou, protože „virgin“ znamená „panna“ a královna byla tímto termínem označována, protože se nikdy nevdala a neměla žádné potomky. Právě z toho důvodu po ní dosedne na anglický trůn syn její příbuzné, skotské královny Marie Stuartovny, kterou nechala Alžběta za domnělý pokus o spiknutí popravit.

Velkým spojencem se stalo pro Anglii Nizozemí. Právě tato země se během renesance z velké části dostala z jedné potupné nadvlády. Holandsko patřilo v renesanci k nejbohatším zemím Evropy díky svému obchodu. Právě proto se s nimi Angličané dohodli, že zatímco oni budou z vlny svých ovcí zpracovávat sukno, Nizozemci ho budou barvit. Když to daly tyto dvě země dohromady, vytvořily si v Evropě vcelku silný monopol.

Jenže problém byl v tom, že Nizozemí bylo rozděleno dlouhou dobu na 17 skoro nezávislých území (provincií), nad kterými vládli Španělé. Když se proti španělskému králi Filipovi (ten, podle kterého byly nazvány Filipíny v čase Magalhaesovy plavby) Nizozemci postavili, nechal na ně poslat svého „železného muže“, vévodu z Alby, který měl svou hrůzovládou plnou poprav Nizozemce opět donutit k poslušnosti. Nizozemci v těchto tuhých bojích pod vedením Viléma Oranžského nakonec zvítězili (také s pomocí Angličanů) a sedm severních provincií se r. 1581 od Španělů odtrhlo. Zbytek zůstal pod Španělskem nadále a později z tohoto „španělského Nizozemí“ vznikla dnešní Belgie.

A o těch ostatních zemích jsem se již trochu zmínil v ostatních kapitolách. Stačí si to všechno jen trochu zopakovat a člověk má ucelený pohled. Jen na ty naše země se musíme podívat ještě o něco podrobněji. Tomu však věnuji až následující kapitolu:).